

Slovesen prenos posmrtnih delov telesa Jožefa Klekla starejšega

Ned, 13.10.2024 - 09:13

[Natisni](#)

Žrenšovci, 12. oktober 2024 - Predsednik Državnega sveta RS Marko Lotri je bil slavnostni govornik na slovesnem dogodku prenosa in pokopa posmrtnih ostankov Jožefa Klekla st. iz Murske Sobote v Žrenšovce.

V nagovoru, ki ga v nadaljevanju navajamo v celoti, je izpostavil prizadevanja Jožefa Klekla za ozemeljsko celovitost Slovenije in vzpostavitev temeljev za kulturno, izobraževalno in versko prenovo slovenskega naroda v Prekmurju.

Spoštovani,

v veliko žast mi je, da lahko na tem posvečenem mestu spregovorim nekaj besed v imenu Državnega sveta Republike Slovenije, drugega doma slovenskega parlamenta in prvega doma civilne družbe in tudi v svojem osebnem imenu.

Danes smo priča izjemnemu zgodovinskemu dogodku prenosa in pokopa posmrtnih ostankov moža, ki se je z zlatimi črkami zapisal v zgodovino Prekmurja in Slovenije. Brez Jožefa Klekla današnja Slovenija ne bi bila ozemeljsko in narodnostno takšna, kot je. Njegovo ime postavljamo ob bok največjim narodnim buditeljem na Štajerskem, Koroškem in Primorskem. Vsi ti pokončni možje so večinoma izhajali iz vrst katoliških izobražencev, v veliki večini so bili narodno zavedni duhovniki. Kar je general Maister priboril s sabljo in mečem, to so zavedni slovenski duhovniki izborili z materino besedo, ki jim je bila položena v zibel.

Narodno zavedni duhovniki so bili vselej v prvih vrstah na taborih in množičnih shodih, na katerih so Slovenci zahtevali svoje narodne pravice. Tudi Jožef Klekl je širjenje evangelija postavil ob bok materinščini in narodu. To je bil čas, ko se je ljudi odprtega srca med Muro in Rabo dotaknilo njegovo iskreno prizadevanje za slišnost slovenske besede v šolah, cerkvah, v javnih uradih, na prireditvah, pri poimenovanju krajev, naselij in šol. V tisočletni madžarizaciji slovenskih dežel pod ogrsko krono, ki je bila še posebej intenzivna v letih pred koncem prve svetovne vojne, je zavzemanje za večinoma preprosto kmečko slovensko ljudstvo zahtevalo izjemen pogum. Vsi ti veliki napori so Jožefu Kleklu močno ogrozili tudi zdravje.

Že zelo mlad si je zadal težko nalogo, ki jo je na kratko zapisal na novomašniško podobico: »Ne iščem, kar je vašega, ampak vas«. Možno, da bi to nalogo v čim večji meri tudi izpolnil, je žrpal iz najgloblje molitve in se, kot je sam dejal, »od samega Gospoda učil, kako ljubiti svoj jezik, svoj dom in svoj narod.« Veliko domoljubje je bilo sredica njegovega pastoralnega, jezikovnega, uredniškega in političnega delovanja, s katerim je postavil temelje za kulturno, izobraževalno in versko prenovo slovenskega naroda v Prekmurju. Razvil je svoj program delovanja za vero in narodne pravice prekmurskih Slovencev. Povsem upravičeno ga poimenujemo prekmurski Slomšek in prekmurski Žedermac.

Jožef Klekl si je z uredništvom časopisa Novine prislužil naziv narodni buditelj prekmurskih Slovencev.

Zavedal se je, da ?loveka najlažje potuj?iš, ?e mu vzameš doma?o besedo. Ob doma?i besedi je prekmurski Slovenec dobival okno v svet in se za?el vse bolj zavedati, kdo je. S tem pa je tudi rasla in se širila ideja o združitvi vseh Slovencev. Kar vsak dvanajsti Prekmurec je bil naro?nik tednika Novine, kar je bilo za tisti ?as zelo veliko. Še posebej pomembno vlogo je imel ?asopis v ?asu med prvo svetovno vojno in takoj ob razpadu Avstro-ogrske monarhije, ko so Novine razglasile, da je v »združeni Sloveniji rešitev vsega naroda«. Pozneje, v novi državi so se Novine borile za pripadnost Prekmurja k slovenski upravni enoti, ter odpirale socialna vprašanja, povezana s pravi?no izvedbo agrarne reforme.

Klekl je bil tisti, ki je seznanjal Ljubljano z razmerami v Prekmurju in leta 1918 prosil, naj Narodni svet Slovencev v Ljubljani posreduje za uresni?itev teženj po priklju?itvi Prekmurja matici. Odlo?ilno je sodeloval pri narodnih manifestacijah ter celo sam sestavil resolucijo z zahtevo po pridružitvi Prekmurja. Njegove Novine so zapisale: »Prvi tabor prekmurskih Slovencev pozdravlja novo skupno vlado SHS in prosi, da vzame kmalu pod svoje okrilje slovensko Prekmurje«. Od oktobra do decembra 1918 so v pokrajini potekali trije shodi v podporo priklju?itvi k mati?nemu narodu. Pariška mirovna konferenca je nato odlo?ila, da poteka meja po razvodnici med Rabo in Muro. S tem je devet pretežno slovenskih vasi skupaj z Monoštrom pripadlo Madžarski, Prekmurje pa Kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Spoštovani,

Jožef Klekl je osrednje ime prekmurske in slovenske polpretekle zgodovine. Ljudstvo ga je že za ?asa njegovega življenja poimenovalo »veliki Klekl«. Njegova veli?ina je izhajala iz najglobljega ?utenja slovenskih korenin, spoštovanja slovenske besede in zaupanja v mo? vere, zato se iz zgodovinske razdalje nanj oziramo z velikim spoštovanjem. Naj bo nam in rodovom, ki prihajajo, velik zgled, kaj pomeni ljubezen do domovine in slovenske besede. Ob jutrišnjem 150 rojstnem dnevu tega velikega domoljuba pa naj na tem mestu ponovim njegove besede: »Bog nas je za Slovence naredil....In trdno moramo povesod celemu svetu pokazati, da smo Slovenci...«.

Hvala za besedo.

Foto: Benjamin Beci/DS.

